

Täysistunto

Tiistai 8.1.2019 klo 14.00—18.02

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntien kulttuuritoiminnasta

Hallituksen esitys HE 195/2018 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 14/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 14/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

15.56 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kuntien kulttuuritoiminnasta. Esityksellä annetaan kunnille uusia keinoja kunnan kulttuuritoiminnan järjestämiseen, ja tätä pidän erittäin tärkeänä seikkana.

Esityksen myötä muutettaisiin ajan tasalle kunnan tehtäviä ja valtionrahoitusta koskevat säännökset. Esityksen myötä lakiin lisättäisiin kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja toiminnan arviointi. Laki korvaisi nykyisen lain vuodelta 92, eli jo on aikakin.

Uudistettavan lain lähtökohtana on ollut kulttuuriin ja taiteeseen liittyvän luovan toiminnan edistäminen ja kaikkien väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kunnan tehtävänä olisi perus- ja lähipalveluna järjestää kulttuuritoimintaa lain tavoitteiden ja tehtävien mukaisesti. Tämä lähtökohta on erittäin haastava, kun tiedetään suomalaisten pienten kuntien mahdollisuudet tuottaa erilaista kulttuuritoimintaa. Monessa kunnassa kulttuuritoiminta rajoittuu kirjastoon ja sen palveluihin sekä kesäaikana kesäteattereihin, jotka nykyisin ovat erittäin suosittuja.

Esitetyssä lainvalmistelussa on kuitenkin mielestäni otettu monipuolisesti huomioon erilaiset kulttuuriin liittyvät tarpeet ja näkemykset. Myös sekä kulttuurin että taiteen yhteiskuntapoliittinen merkitys ja vaikutus tunnustetaan ja tunnustetaan aikaisempaa selkeämmin. Ehdotettu laki vahvistaa kulttuurin roolia kunnan toiminnassa sekä perustelee kulttuurin merkitystä ja asemaa kunnan peruspalveluna. Se myös tukee keskeisiltä osiltaan tulevaisuuden kuntia sekä tunnistaa taiteen ja kulttuurin monipuolisen ja tärkeän merkityksen meille kuntalaisille ja kunnan elinvoimalle.

Erinomaisen lain toisaalta kumoo esityksen lause, missä todetaan, että toiminnan toteuttamisen keinot päättää kunta itsehallintonsa puitteissa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Kunta siis päättää, ei lain aikaansaanut eduskunta tai valtio. Tämä laki kannustaa kintia tekemään yhteistoimintaa, mutta sekin vaatii yhteisymmärrystä ja sopuisuutta. On tärkeää, että kuntien kulttuuritoiminta on kaikkien väestöryhmien saavutettavissa ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

että siihen eivät pystyisi yksittäiset valtuutetut ja heidän viha-rakkaussuhteensa vaikuttamaan. Kulttuuri kuuluu meille kaikille.

15.59 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! On hienoa, että kulttuuritoimintaa koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan. Nykyinen laki on peräisin jo 90-luvun alkupuolelta, niin pitkältä ajalta, joten aika on. Toimintakenttä on muuttunut vuosien saatossa melkoisesti.

Muun muassa kulttuuritoiminnan tavoitteiden määrittely ja asukkaiden osallistumisen edistäminen ovat kannatettavia tavoitteita. Esitys onkin suurimmilta osiltaan mielestäni hyvä. Me jätimme kuitenkin edustaja Savion kanssa mietintöön vastalauseen.

Arvostan puolueeni tavoin suomalaisen kulttuuriperinnön hyvin korkealle. Tältä osin hallituksen esityksessä on parantamisen varaa. Kansallisperinteen varjeleminen jää esityksessä niin sanotusti vajaaksi.

Kotiseutumuseoiden tai muiden tuleville sukupolville kulttuuriperintöä välittävien toimijoiden taloudelliset edellytykset tulisi turvata esityksessä paremmin. Monissa kunnissa vallitsee tiukka taloudellinen tilanne, ja kulttuuripalvelut eivät tunnetusti ole ahdingossa olevien kuntien prioriteetilistan kärjessä. Tähän liittyen kuntasektoria näivettävät indeksijäädytykset tulisi perua kulttuuritoimialan osalta. Lisäksi kannamme huolta kotiseutututkimuksen ja kulttuuripalvelujen tulevaisuudesta. Nyt on leikattu arvioimatta tarpeeksi perusteellisesti rahojen pois vetämisen vaikutuksia esimerkiksi juuri kotiseutututkimukseen. Tämän kaltainen toiminta nakertaa pitkässä juoksussa arvaamattomalla tavalla kulttuuritoimintaamme.

Me perussuomalaiset esitämme näistä syistä sivistysvaliokunnan mietintöön vastalauseita, joka sisältää kaksi lausumaehdotusta. Vaikka ne esitetäänkin seuraavassa istunnossa, niin varmistuksen vuoksi, jotta edustajat pystyvät tutustumaan näihin hyviin lausumaehdotuksiin, luen ne tässä.

”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin valtionosuusrahoitukseen kohdistuvien indeksijäädytysten peruuttamiseksi siltä osin, kuin ne kohdistuvat kuntien kulttuuritoimintaan.”

Ja toinen: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla säästöpäätösten vaikutukset kotiseutututkimukseen ja kulttuuriin arvioidaan.” — Kiitos.

16.02 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Vaihdankin puheeni sisällön rakennetta ja jatkan tuosta edustaja Elomaan puheenvuoron loppuosasta, jossa toit esille nämä perussuomalaisien vastalauseet, luitte kaksi lausumaehdotusta.

Minulta on kysytty, mikseivät sosiaalidemokraatit ole olleet tukemassa näitä lausumaehdotuksia, kun ne näyttävät kivoilta. Totean seuraavat asiat: Niistä ei neuvoteltu etukäteen. Voin yleisesti sanoa, että yhteistyö perussuomalaisien kanssa on sujunut kohtuullisesti, mutta nämä tulivat ihan puskista käsittelyn yhteydessä. No nyt, kun niihin paremmin sitten perehdyin, tulee poliittinen uutinen — toivon, että media kuuntelee jossain tarkasti: perussuomalaisilla ei ole budjettivastalauseessa eikä vaihtoehtobudjetissa kulttuurille kuin 3 miljoonaa euroa kotiseutumuseolle. Eli teidän ensimmäinen lausumanne, jossa esitätte valtionosuusrahoitukseen kohdistuvien indeksijäädytysten peruuttamista, on ihan tyhjää puhetta. Se kumpuaa tyhjyyttä. Sosiaalidemokraateilla oli omassa budjettivaihtoehdossaan — ja me myöskin äänestimme siitä — 12 miljoonaa euroa museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuusuudistukseen, indeksiin ja uudistukseen. Että näin. Koen tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

nyt kyllä ihan tämmöiseksi poliittiseksi populismiksi, jos nyt uskallan näitä sanoja käyttää, joitten käyttöä olen koettanut välttää.

Sitten teillä on toinen lausuma, jossa edellytätte, että säästöpäätösten vaikutukset kotiseutututkimukseen ja kulttuuriin arvioidaan. Se nyt on varmaan itse kullekin, kotiseutututkimus, kotiseutumuseot ja niin edelleen, arvokasta ja tärkeitä. Jää nyt sitten nähtäväksi, miten ryhmämme äänestyksessä tähän kakkoslausumaan suhtautuu. Mutta näen, että siinäkin nyt on takana enemmän tämmöinen perussuomalaisen poliittinen viritys kuin välttämättä nyt ihan sitten vakavaa kulttuuripoliittikkaa. [Ritva Elomaan välihuuto]

Arvoisa puhemies! Toisesta näkökulmasta toteaisin sen, miksi tässä ei ole esimerkiksi sosiaalidemokraattien vastalauseita. Sekä tämä hallituksen lakiesitys että asiantuntijakuuleminen puolsivat sitä näkemystä, joka on kirjattu tähän mietintöön, ja tämä kohta on yksimielinen: ”Valiokunta toteaa, että taiteen ja kulttuurin käsitteiden merkitys lakiesityksen yhteydessä on avattu selkeästi ja monipuolisesti. Hallituksen esityksessä tulee esille sekä kuntien kulttuuripalveluiden välinearvo että myös taiteen itseisarvo sekä kulttuurin laajentunut yhteiskuntapoliittinen merkitys. Kulttuuri kytkeytyy laajasti kuntien tehtäviin asukkaiden hyvinvoinnin ja kunnan elinvoiman edistämiseksi.” Tamperelaisena, pirkanmaalaisena kansanedustajana totean, että siellä meilläpäin kulttuuri on otettu hyvinkin vakavasti ja tosissaan juuri tästä näkökulmasta ajatellen asukkaiden hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa, niin että se palvelee koko Pirkanmaata ja laajasti koko Suomen kansakuntaa.

Sitten myöskin on syytä todeta, kun puhuimme tästä yhteiskuntapoliittisesta merkityksestä, että myöskin tiedämme sen, että kulttuurilla on koko ajan kasvava merkitys, rooli kansantaloudessa. Suomessakin lähes 4 prosenttia työvoimasta työskentelee kulttuurin toimialalla, ja se on merkittävä asia.

Sitten myöskin tässä meidän mietinnössä nostetaan vahvasti esille kulttuuriperinnön vaaliminen — perinteinen kulttuuri: taiteet, tapahtumat, kirjastotoimi ja niin edelleen — ja myöskin korostamme kulttuuriympäristön merkitystä osana kulttuuria. Se liittyy jokaisen kansalaisen elämään ja on jatkuvasti läsnä kertoen alueen historiasta ja juurruttaen asukkaan kotiseutuunsa.

Arvoisa puhemies! Tässä puheenvuoroni. — Kiitos.

16.08 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Tässä on kysymys hyvin merkittävästä asiasta eli kulttuurista ja sitten myös kuntien roolista tämän tärkeän kulttuurityön turvaamisessa ja tukemisessa.

Katselin tätä valiokunnan mietintöä ja olen hyvilläni siitä, että valiokunta selkeästi alleviivaa omassa kannanotossaan esimerkiksi sitä, että kulttuuri on nähtävä osana peruspalveluja, osana kuntien peruspalveluja. Minusta on tärkeää huomata, että kansalaisten hyvinvoinnissa iso osa tulee siitä ja että voimme vahvistaa henkistä hyvinvointia juuri sillä, että mahdollisuus olla luova, mahdollisuus toimia kulttuurin parissa, mahdollisuus nauttia kulttuurista ja taiteesta kuuluu joka ikiselle, se kuuluu meille kaikille. Se on myös ollut keskeinen korostus, mitä me sosiaalidemokraatit omassa kulttuuriajattelussamme korostamme. Kulttuuri kuuluu kerta kaikkiaan kaikille, ja olen hyvilläni siitä, että myös tässä valiokunnan mietinnössä tätä alleviivataan.

Edustaja Gustafsson esitellessään tätä valiokunnan mietintöä hyvin totesi myös sen, että tässä on nähty kulttuurin ja taiteen merkitys laaja-alaisesti, mikä on hyvin tärkeää. Paitsi että kulttuurilla ja taiteella on merkittävä itseisarvo, tänä päivänä sillä tiedetään myös olevan entistä enemmän vaikutuksia ihmisten terveyteen, hyvinvointiin, niin henkiseen kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

jopa fyysiseen hyvinvointiin, sillä on valtava merkitys aluetalouksille, elinkeinojen mahdollisuuksille kehittyä, paikalliselle työllisyydelle, kaikelle tälle. Olen myös siitä tyytyväinen, että valiokunta toteaa mietinnössään muun muassa niin kulttuurin merkityksen hyvinvoinnille ja sitä kautta myös sosiaalipoliittisen ulottuvuuden kuin sitten esimerkiksi kulttuurin merkityksen kaiken kaikkiaan ja roolin kansantaloudessa. Siellähän kerrotaan muun muassa se, että jo 6,8 prosenttia Euroopan bruttokansantuotteesta tulee kulttuuriin liittyvien asioiden kautta.

Tietenkin minäkin pirkanmaalaisena voisin todeta, että meillä se on toden totta nähty. On ihanaa tulla maakunnasta, missä taide ja kulttuuri kukoistavat. Muistan aina esimerkiksi erään tutkimuksen, mikä meidän maakunnassamme tehtiin ja mikä varmasti pätee myös muualla. Siellä Pirfest tutki, mikä merkitys aluetalouksille on sillä, että meillä on festivaaleja, kulttuuritapahtumia alueellamme. Se oli aivan valtava. Se oli reilussa vuodessa yli 200 miljoonaa hyvää aluetalouteen, ja kaikki voivat ymmärtää sen, että merkitys on silloin valtava ja iso.

Oli myös iloista, kun olin jokin aika sitten eri kulttuuritoimijoiden, voisiko sanoa, yhteistyöelimen tai tällaisen yhteistyöporukan eli KULTA ry:n kokouksessa, jossa käsiteltiin näitä asioita taiteen kentän kesken. Siellä totesin, että hienoa työtä on tehty muun muassa Sitran ollessa mukana tässä, kun on tehty tällaiset arviot, että mikä on kulttuurin vaikuttavuus vaikka työllisyysnäkökulmasta, mikä on kulttuurin vaikuttavuus osallisuuden näkökulmasta, mikä on kulttuurin vaikuttavuus terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta, mikä osaamisen näkökulmasta, osallisuuden, kaiken tämän, ja se oli todella tärkeää. Varmasti mekin kaikki sen materiaalin saamme käyttööme ja voimme sitä sitten hyödyntää myös omassa ajattelussamme, kun haluamme toivottavasti tukea kulttuuria nyt ja myös tulevaisuudessa.

Tämä tästä yleisestä.

Sitten mitä tulee tähän edustaja Gustafssonin huomioon, niin myös minua hämmästyttää se, jos on niin, että perussuomalaiset valitettavasti eivät ole vaihtoehtobudjetissaan resursseja turvanneet valtionosuuksien pitämiseen nykyisellä tasolla ja vieläpä nostamiseen. Nimittäin meillä on sosiaalidemokraatteina siihen kyllä selkeät sitoumukset, koska näemme sen, että tällä hetkellä vaikkapa sillä, miten kehitty orkestereiden, museoiden ja teattereiden valtionosuusjärjestelmä, on iso merkitys tulevaisuudessa. Se on sitä kulttuurin ja taiteen tukemista, mikä kohdistuu tasaisesti ympäri Suomea, joka maakuntaan.

Nythan on tekeillä tämä VOS-uudistus, mistä tiedämme ja olemme täälläkin käyneet keskusteluja, että nyt sitä aiotaan toteuttaa tulevana vuotena siten, että rahoitusta on varattu jonkin verran museopuolen VOSin eteenpäinviemiseen ja sitten esittävien taiteiden vapaiden ryhmien käyttöön, mutta nämä ovat hyvin pieniä summia, ne eivät vielä riitä, ja olisi hyvin tärkeää saada tämä uudistus siten läpi, että siihen kerta kaikkiaan resursoitaisiin tarvittava lisäeuromäärä. Se on erittäin merkittävää. Muun muassa valtiovarainvaliokunta kun teki mietinnön budjetista, totesimme siinä ihan yksimielisesti pöytäkirjan kautta, minä sivistys- ja tiedejaostossa käsitelimme, että eduskunta edellyttää, että tämä VOS-uudistus viedään eteenpäin ”riittävin resurssein”, alleviivaan: ”riittävin resurssein”. Nimittäin kun tätä uudistusta lähdettiin tekemään, niin aluksi ministeri Grahn-Laasonen totesi, että pitäisi tulla kustannusneutraalisti, ja kaikki ymmärtävät, että se johtaa vain näihin katastrofeihin, että esitettiin välillä jopa Tampereen Työväen Teatterille miinusmerkkiä. Sehän ei tietenkään käy. Onneksi tämä torjuttiin ja nyttemminhän on tultu siihen johtopäätökseen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

— kaikki tietävät käytännössä — että tämä ei tule onnistumaan. Jos haluamme uudistuksen, se tarvitsee lisäresursseja, ja mielestäni kulttuuri, puhemies, ansaitsee sen.

16.14 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa herra puhemies! Minäkin totean, että tänään puhutaan tärkeästä asiasta, kun puhutaan kulttuurista. Olikin ilo kuunnella näitä edellisiä puheenvuoroja, varsinkin edustaja Viitasen ansiokasta, monella tavalla asiantuntevaa puheenvuoroa kulttuurin resursseista ja tulevista kehityshankkeista.

En itse ole tällä hetkellä sivistysvaliokunnan jäsen, mutta sikäli kuin olen oikein ymmärtänyt, tämä hallituksen esitys päivittäisi voimassa olevan kuntien kulttuuritoimintaa koskevan lain, joka on vuodelta 1992. Tähän ehdotettuun lakiin siis lisättäisiin kuntien kulttuuritoiminnan tavoitteet, valtion viranomaisten tehtävät, kunnan asukkaiden osallistuminen, kehittämistehtävä, yhteistyö sekä tiedon tuottaminen ja toiminnan arviointi ja samalla siten muutettaisiin ajan tasalle kunnan tehtäviä ja valtionrahoitusta koskevat säännökset. Lain lähtökohtana on siis kulttuuriin ja taiteeseen liittyvän luovan toiminnan edistäminen ja kaikkien väestöryhmien yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen.

Sinänsä tämän lakiesityksen merkittävintä antia lienee se, että tässä ehdotetaan valtakunnallista ja yhteneväistä tiedonkeruuta ja arviointia kuntien kulttuuripalveluista, tiedonkeruujärjestelmää, jonka tarkoituksena on parantaa nykytilaa sen suhteen, että tietäisimme, millä tavalla kulttuuripoliittiset tavoitteet eri kunnissa eri puolilla Suomea toteutuvat. Tällaista valtakunnallista tietoa tarvitaan, ja tiedon keruuta kulttuuripalveluiden tilasta lämpimästi kannatan, koska tiedossamme on, että eri puolilla Suomea kulttuuritoiminnan järjestämisessä ja kulttuuripalveluiden kehittämisessä on hyvin erilaisia tilanteita ja että erityisesti tässä tilastoinnissa on aika merkittäviä kuntakohtaisia eroja. Esimerkiksi jos ajattelemme, että maakuntauudistus tulisi voimaan — sehän nyt on tällä hetkellä kysymysmerkki, ehdimmeko siitä tällä kaudella päättää — ja jos maakunnat perustetaan tai perustetaan tämmöiset laajemmat väestövastuualueet, joille mahdollisesti sitten tulevaisuudessa siirtyy sotea ja muuta, niin siinä yhteydessä on hirveän tärkeää mielestäni päivittää käsitys siitä, mitkä kulttuuripalvelut, toiminnat ja rahoitus kuuluvat kunnille ja mitä sitten taas nämä uudet maakunnat voivat tehdä. Kun tästä päätetään, niin muun muassa siinä kohtaa on hirveän tärkeää, että me tiedämme, minkälaiset kulttuuripalvelurakenteet eri kunnissa eri puolilla Suomea on.

Tämä esitys tukee keskeisiltä osin tulevaisuuden sivistyskuntia ja tunnistaa taiteen ja kulttuurin monipuolisen ja tärkeän merkityksen kuntalaisille ja kunnan elinvoimalle, ja tulevien rakenteellisten uudistusten, kuten esimerkiksi maakunta- ja sote-uudistus, toteutuksessa kuntien tehtävät suuntautuvat nykyistä vahvemmin tälle sektorille eli sivistys-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluiden järjestämiseen. Itse näen tässä hallinnollisessa, planetaarisessa uudistuksessa — sikäli kuin se etenee — mahdollisuuden tosiaankin paitsi vahvistaa kulttuurin roolia kunnissa myös tuoda sen uutena, vahvana elementtinä sinne maakuntiin.

Esimerkiksi itse olen puhunut aikaisemmin hyvin voimakkaasti sen puolesta, että kulttuuriprosenttiperiaate voitaisiin laajentaa myös esimerkiksi sote-sektorille, ja näen mahdollisuuksia siinä, että jos soten määrärahat siirtyvät maakunnille, myös siellä voitaisiin ottaa käyttöön tämä kulttuuriprosenttiajatus. Jos me oikeasti uskomme siihen, että kulttuuri tuottaa hyvinvointia eikä se ole pelkästään tämmöistä lämmintä puhetta, silloinhan olisi hyvin perusteltua ajatella, että myös soten määrärahojen sisällä pieni prosentti — olkoon se vaikka aluksi puoli prosenttia ellei prosentti — voitaisiin käyttää nimenomaan siihen, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

kulttuuria tuotaisiin esimerkiksi vanhustentaloihin tai päivähoitoon ja niin edelleen, sinne, missä ihmiset ovat ja missä se parantaisi ihmisten hyvinvointia.

Pidän hirveän ansiokkaana tässä valiokunnan lausunnossa sitä, että valiokunta korostaa kulttuurin merkittävää roolia kansantaloudessa. Sehän on kasvava, ja jos verrataan vaikka muihin Pohjoismaihin, Suomella olisi mahdollisuuksia kasvattaa kulttuurin osuutta brutto-kansantuotteesta ja sen merkitystä työllisyydessä, työpaikkojen luojana.

Kaikki tiedämme, että ilmastonmuutos, ilmaston kriisi, on meidän ajan kaikkein merkittävin uhka ja merkittävin ongelma, ja meidän täytyy tulevaisuudessa siirtää esimerkiksi työllistämisen määrärahoja ympäristöä saastuttavilta aloilta sellaisille aloille, joilla ympäristöhaittoja ei synny. Esimerkiksi tässä kohtaa on mielekästä tarkastella sitä, voidaanko tätä kautta kasvattaa kulttuurin ja taiteen määrärahoja: siirretään pois sieltä ympäristöä saastuttavilta aloilta sinne, missä palvelut eivät ympäristöä sitten haittaa vaan parantavat ihmisten ja yhteiskunnan hyvinvointia keskimäärin.

Kulttuuri tuottaa nyt jo 6,8 prosenttia Euroopan kansantuotteesta, ja suppeammin määriteltynä kulttuurin toimiala työllistää asiantuntijalausunnon mukaan jo 3,5 prosenttia työvoimasta, ja kasvun edellytyksiä todellakin on. Kulttuurin osuus kaikista kulutusmenoista on 4,7 prosenttia ja yksityisistä kulutusmenoista 5,8 prosenttia. Kulttuurin kuluttaminen tosiaan on pääsääntöisesti ympäristöystävällistä kulutusta verrattuna moneen muuhun kuluttamiseen.

Eli tässä lakiesityksessä on paljon hyvää, mutta jos katsoo kulttuurin määrärahoja ja kulttuuripolitiikkaa kokonaisuutena, siinä olisi monenlaista kehittämisen varaa, ja toivon todella, että seuraavissa hallitusneuvotteluissa esimerkiksi VOS-uudistukseen palataan sillä tavalla, [Puhemies koputtaa] että sen toteuttamiseen myöskin varataan riittävät määrärahat ensi kaudella. — Kiitos.

16.21 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kun perussuomalaiset esittävät kulttuurin puolesta edistyksellisiä asioita, se ei näköjään kelpaa SDP:lle. [Pia Viitanen: Kelpaa, totta kai!] Ilmeisesti väärä taho, väärä puolue esittää edistyksellisiä asioita. [Pia Viitanen: Esittäisitte vaan rahaa!] Pitäisi ilmeisesti tulla teiltä se esitys ja sitten me kannatamme, niin se sopisi paremmin. Tässä on kaksi selvää lausumaa. Joko SDP tulee niitä kannattamaan tai sitten ei kannata.

Me perussuomalaiset pidämme kulttuuriperintöämme ja kulttuuria ylipäätään erittäin tärkeänä asiana, ja henkilökohtaisesti ei varmaan ollut mikään ihme, että puhun myös pöytäkirjassa kulttuurin puolesta. Koska olen elänyt ammatissani parikymmentä vuotta kulttuurin saralla ja siitä on tullut leipäni, niin jotenkin tiedän, mistä puhun.

Kiitän myös Alanko-Kahiluotoa siitä, että hän otti esille luovien alojen merkityksen hyvinvoinnin ja työllisyyden kannalta. [Outi Alanko-Kahiluoto: Kiitos!]

Kulttuurin puolesta puhumisen ei pitäisi olla tosiaan mikään yllätys. Perussuomalaissa on valtavan paljon ihmisiä, jotka ovat kulttuurin kannattajia ja edistyksellisiä siinä suhteessa.

Minun on todettava, että sosiaalidemokraattien populismi vaalien edellä hipoo jo aivan huippua tällä hetkellä. Aloitetaan nyt eläkeläisistä, Satosesta ja tullaan nyt vaikka tähän kohtaan. Mutta ojennan myös hyvin neuvottelevan käden edustaja Gustafssonin puoleen. Nimittäin meillä on ollut myös erittäin hyvää oppositioyhteistyötä sivistysvaliokunnan puolella, ja toivon, että se jatkuu edelleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

16.23 **Jukka Gustafsson sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin puheesani totesin, perussuomalaisten toiminta ja lausumaesitykset tämän asian kohdalta kävivät niin, että lausumat tuotiin kokouksen jo käynnissä ollessa, ja kyllä toimintakulttuuri on se, että jos halutaan saada muut puolueet ja oppositior ryhmät mukaan, niin niistä keskustellaan yhdessä. Näistä olisi voitu hyvin sorvata yhteinen, mielestäni parempikin, lausuma, jos tahtoa olisi ollut. Tämä nyt oli tämäntyyppinen, ehkä irtiotto tai profiilin kohotus, eikä siitä nyt sen isompaa numeroa, mutta pakkohan tämäntyyppiseen asiaan on puuttua. Sillä ei ole mitään tekemistä sosiaalidemokraattisen kulttuuripolitiikan kanssa. Koko sosiaalidemokraattinen työväenliike on itse asiassa syntynyt kulttuuriliikkeenä työväentaloilla, kansalaisten kirjastotoiminnan käynnistymisen yhteydessä, torvisoittokuntien ja muitten myötä, [Puhemies koputtaa] eli minä jätän tällaiset heitot ihan omaan arvoonsa.

16.24 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On juuri näin kuin edustaja Gustafsson tuossa sanoi. Itse mielelläni aina näkisin, että näitä asioita edistettäisiin parhaiten niin, että jotta esimerkiksi nyt tämä kulttuurin välttämättä tarvitsema ja ansaitsema lisärahoitus voisi toteutua tulevina vuosina, olisi hyvin tärkeää, että jokainen puolue täällä jo ennen vaaleja selkeästi voisi vaikka sitoutua siihen, että toteutetaan VOS-uudistus ja turvataan siihen ne puuttuvat miljoonat. Ne ovat pieni osa isoa kokonaisuutta nimeltä valtiontalous, ja se paremminkin vie sitä valtiontaloutta parempaan suuntaan kuin että se tuhoaisi sen, jos niitä miljoonia kulttuurille tulisi.

Se, mikä on meidän kritiikkimme aihe ja mikä aidosti täytyy todeta, on se, että jos tehdään tällaisia hyviä lausumia, mitä voidaan varmasti sinänsä hyvin kannattaa ja minkä puolesta voidaan äänestää, niin olisi varmasti hyvä, että myös omissa vaihtoehtobudjeteissa oltaisiin rahallisesti varauduttu tähän. [Puhemies koputtaa] Se meitä hämmästytti, että teidän vaihtoehtobudjetissanne tähän ei oltu pennin hyrälää pistetty.

16.25 **Leena Meri ps**: Arvoisa puhemies! Katsoin tuosta monikulttuurisuuden sivuilta, tällaisesta kansalaisopistosta, että mitä kulttuuri on. Kulttuuriin kuuluu taide ja kirjallisuus, ajattelun ja tuntemisen tavat, toimintatavat, -mallit, tunteet, kehonkieli, elintavat, perinteet, perusoikeudet, vakaumukset. Kun mietin keskusteluja täällä eduskuntasalissa ja eduskuntasalin ulkopuolella, niin perussuomalaiset ovat hyvin vahvasti pitäneet esillä suomalaisuutta, suomalaista kulttuuria, suomalaista luontoperintöä, suomen kieltä, suomalaisuutta. Olemme puhuneet siitä, että Suomessa tulisi olla maassa maan tavalla. En oikein näe sitä, että me emme panostaisi kulttuuriin, koska kulttuuri on laaja käsite. Esimerkiksi asenteet, suomen kieli, opitut tavat — en oikein ymmärrä, miten niistä pitäisi ajatella, että niihin täytyy olla joku raha. Se on olemassa oleva asia, [Pia Viitanen välihuuto] joka täytyy olla. — Viitanen varmaan saa kohta uuden puheenvuoron. Hän ei koskaan malta oikein kuunnella, kun muut puhuvat. [Pia Viitanen: Tässä kuunnellaan koko ajan!]

Sitten ottaisin esille Ilta-Sanomien jutun vuodelta 2016, jota katselin. Siellä oli käyty läpi sitä, mitkä puolueet ovat esimerkiksi myyneet eniten Suomen kansallisomaisuutta. Minä näen kansallisomaisuuden yhtenä kulttuurisesti erittäin tärkeänä asiana, koska on valtio, kulttuuri, ihmiset ja kansallisomaisuus. Siihen kuuluvat myös meidän keskeiset yhtiöt. Täällä on aika paljon lueteltu sdp:läisiä Urpilaisesta taaksepäin ja Fortumia ja Carunaa nyt viime hallituskaudelta viimeisimpänä, niin että en minä nyt tiedä, onko sosiaalidemokraateilla nyt niin hirveästi varaa hurskastella siitä, mitä suomalaisuuden ja Suomen kulttuurin eteen ja Suomen kansallisomaisuuden eteen on tehty. [Jukka Gustafsson: Kyllä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

meillä on!] — Nyt Gustafssonkin jo hermostui, taisi mennä aika ytimeen. [Jukka Gustafsson: Keskustapuolueellakin on!]

Tämä on hyvin tyypillistä, mistä edustaja Elomaa puhui, että ollaan aina kovin vahvasti esillä juuri ennen vaaleja ja vaalipuheissa — minä en tiedä, oliko se nyt alun perin jo useampi satanen se eläkelupaus, ja se pikkuhiljaa laskee. Ja mitä nyt tulee näihin, mitä 30-luvulla tai joskus on perustettu, niin valitettavasti meidän puolue ei ole ollut silloin vielä hengissä, silloin emme ole valitettavasti päässeet osallistumaan tähän. Mutta nyt tehdään tietysti politiikkaa tätä päivää ja tulevaisuutta varten, mutta näihin on hyvä palata aina. Nämä ovat tietysti asioita, mistä te ette mielellään puhu, mutta onneksi media tuo näitä välillä esille. Tämäkin oli ihan hyvä artikkeli, joka tässä yksi päivä pompahti esiin, ja tämä kannattaa tuolta katsoa.

16.28 Sari Tanus kd: Arvoisa puhemies! Tämän lain lähtökohtanaan on kulttuurin ja taiteen, kaiken siihen liittyvän toiminnan edistäminen sillä tavoin, että eri väestöryhmät pysyisivät myös osallistumaan ja hyödyntämään tämän alueen tärkeitä elementtejä. Lailla on myös se tarkoitus, että huomioitaisiin paremmin paikalliset olosuhteet ja eri väestöryhmien erilaiset tarpeet ja odotukset. Niin kuin tässä on käytetty monia hyviä puheenvuoroja, edellisessä edustaja Meri toi esiin sen, kuinka tavattoman laaja käsite kulttuuri on. Siihen kuuluu hyvin laaja kirjo erilaisia elementtejä. Me kristillisdemokraatit olemme kanssa paljon tuoneet esille sitä, kuinka tärkeää on paitsi tietysti ottaa käyttöön ja hyödyntää uusia nykyaikaisia kulttuuri-elementtejä myös huolehtia siitä, että meidän kulttuuriperimäämme kuuluvat tärkeät kulttuurin elementit siirtyvät myös seuraaville sukupolville. Ja tässä kaikessa nyt, kun annetaan ehdotus kuntien kulttuuritoiminnasta, toki on erittäin tärkeää, että pyritään huolehtimaan myös niistä riittävistä resursseista eli niistä resursseista, joilla luodaan niitä toimintaedellytyksiä.

Kulttuurilla on paljon vaikutuksia, ja tällä alueella on myös paljon mahdollisuuksia, kun me ajattelemme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Kun me ajattelemme lapsia, nuoria aikuisia ja myös sitä isoa joukkoa ikäihmisiä, yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja niin edelleen, niin kulttuurilla ja sen eri elementeillä on kyllä tässä paljon mahdollisuuksia, ja näkisin, että meillä on paljon sellaisia käyttämättömiä mahdollisuuksia myös terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tässä Alanko-Kahiluoto aiemmassa puheenvuorossa mainitsi esimerkiksi ikäihmisten palvelut. Ajattelen kotipalveluja, vanhainkoteja, erilaisia hoitoyksiköitä: musiikki, taide, erilaiset kulttuurin elementit siellä käytettyinä ovat helposti toimeen ja päivän työhön liitettäviä, mukaan otettavia, ja ne kyllä voivat luoda paljon enemmän terveyttä ja hyvinvointia kuin käsittääkseni noin keskivertoisesti Suomessa ollaan toistaiseksi ymmärretty.

Kun me ajattelemme kulttuuritoimintaa, kuten moneen kertaan on sanottu, niin tietysti resurssit ovat yksi keskeinen elementti, mutta sitten tietysti se kulttuuriympäristö myös: kun suunnitellaan kaupunkia, suunnitellaan liikenneyhteyksiä, rakennettua ympäristöä ja myös niitä tärkeitä luontoelementtejä, joita tänä päivänä tässä salissa ollaan jo nostettu esiin, niin kaikkiin näihin liittyy myös paljon kulttuurisia elementtejä, joita voisimme [Puhemies koputtaa] hyödyntää huomattavasti nykyistä enemmän.

16.31 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Ihan alkuun tässä nyt vain totean, että kyllä minä kovin tarkasti koetin kuunnella sitä, tulisiko perussuomalaisilta jokin selitys sille, miksi heidän vaihtoehtobudjetissaan ei selkeästi esitetä lisämäärärahoja kulttuuritoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

men valtionosuusindeksien jäädytyksen purkamiseksi, koska te tässä ponnessa, jota te nyt haluatte täällä esittää, esitätte, että näin toimittaisiin. Silloin tietenkin olisi aika loogista, että olisi myös esitettyä varat siihen. Meillä on: meillä on 12 miljoonaa, eli sekä jäädytyksen purku että sitten tulevan VOS-uudistuksen rahoitukseen liittyviä varauksia meillä on laskettu tähän mukaan.

Ja tästä päästäänkin siihen mielestäni tärkeään ajatukseen, mistä olen yrittänyt kovasti puhua erilaisissa tilaisuuksissa, kun olen kohdannut kulttuurin alalla toimivia ihmisiä, sekä myös muiden poliittisten puolueiden kanssa ollessani samoissa keskustelupöydissä, että olisi hyvin tarpeen, että me kaikki voisimme sitoutua omissa puolueemme ohjelmissa siihen, että esimerkiksi muutamia miljoonia, mitä tullaan sitten tarvitsemaan kulttuurin valtionosuus uudistukseen, voitaisiin yhteisesti sitoutua satsaamaan tulevana kautena, koska olen, puhemies, täysin vakuuttunut siitä, että jos me sijoitamme sinne jonkin rahasumman x — muutamia kymmeniä miljoonia euroja se tulee vaatimaan — me sijoitamme tulevaisuuteen, me tulemme saamaan sillä paljon työllisyyttä ja kasvua, me tulemme saamaan sillä henkisen hyvinvoinnin kasvua, ihmisten luovuuden kasvua, sitä kautta koko kansantaloudelle valtavasti hyvää, niin uskoisin, että tämä sitoutuminen ja tämä panostus kannattaisivat. Ja me olemme juuri sosiaalidemokraatteina esimerkiksi julkistaneet oman kulttuuripoliittisen ohjelmamme. Toivon, että kaikki siihen tutustuvat. Siitä on kovasti sanottu, että se on hyvä ohjelma, ja siinä muun muassa sitoudutaan tähän prosenttiperiaatteeseen, mistä toivoisin myös muiden puolueiden ottavan koppiiä.

Puhemies! Eli minun lähtökohtani on koko ajan hakea tässä konsensusta, ja toivoisin, että ennen vaaleja esimerkiksi, kun käydään näitä keskusteluja ihan yleispolitiikastakin, myös kulttuuripoliittinen osa nousisi keskusteluun ihan puoluejohtajienkin kesken ja kaikkien kesken, jotta saataisiin selvyys, miten eri puolueet näistä ajattelevat.

Eli mielestäni tämä on positiivinen asia ja hyvä asia, että tätä lähdettäisiin edistämään. Olemme omalta osaltamme kantaneet kortemme kekoon. Olemme vastalauseissamme jo varautuneet näihin rahsummiin ja tulevaisuutta ajatellen myös ohjelmissamme ja myös tähän mennessä olemme halunneet toimia niin, että niitä niukkojakin voimavaroja voisimme jonkin verran kohentaa.

16.34 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa herra puhemies! Perustuslain 17 § on oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin. Sen 3 momentissa sanotaan, että saamelaisilla alkuperäiskansana sekä romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Eli siis koko maassa on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Kunnat ovat kulttuuritoiminnan ydin hyvin monessa asiassa, ja olen todella tyytyväinen tähän lakiesitykseen kokonaisuudessaan. Tässä on kulttuuria käsitelty monipuolisesti, koska se on meille kaikille erittäin tärkeä asia.

Mutta nyt sitten otan saamelaisasian tässä esille. Yritin lukea lakiesityksen, yritin lukea tämän mietinnön, ja tässä oli muuten erittäin vähän otettu huomioon alkuperäiskansa saamelaiset, joita on tällä hetkellä koko Suomessa. Saamelaiskäräjien vaaliluettelossa on tällä hetkellä 10 000 henkilöä, ja siinä luettelossahan on mukana vain osa saamelaisista. Heistä asuu 3 000 saamelaisalueella, 7 000 muualla Suomessa. Lisäksi on meitä metsälappalaisia ja muita, joilla saamelaiskulttuuri on hyvin voimakkaasti meidän verissämme ja asioissa esillä monessakin paikassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

Tässä laissa kuntien kulttuuripuolen asioista, mikä nyt on käsittelyssä, on mainittu saamelaiset ainoastaan 5 §:ssä, jossa sanotaan: ”Saamelaisten kotiseutualueen kunnissa on huolehdittava, että saamenkielisen ja suomenkielisen väestöryhmän tarpeet otetaan huomioon samanlaisten perusteiden mukaan.” Perustuslaissa todellakin edellytetään, että saamelaisilla alkuperäiskansana sekä romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, ja minun mielestäni tässä lakiesityksessä on nytten kyllä alimitoitettu täysin saamelaisasiat. Ja sekin on huono puoli, että kun minä katsoin, keitä siellä valiokunnassa on kuultu, niin ei siellä ole saamelaisia kuultu ollenkaan. Toivottavasti, kun tätä asiaa viedään eteenpäin, jatkossa huomioidaan, että saamelaisuus on paljon paljon muutakin kuin pelkkää kieliä. Se on laajassa mittakaavassa kulttuuri. Toivottavasti tämä asia menee nyt jatkossa eteenpäin.

16.37 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Maijala käytti erittäin hyvän ja tärkeän puheenvuoron. Voi olla näin — tulkitsem sen nyt parhaalla mahdollisella tavalla — että kuitenkin, kun tässä pykälässä oli näinkin vahvasti tämä saamelaisasia sanottu, se ei muistaakseni lausunnoissa asiantuntijakuulemisessa noussut esille. Olisi pitänyt. Välitän tämän kritiikin myös valiokunnan puheenjohtajistolle vastaisuuden varalle. Tämä oli niin painava puheenvuoro, että minä luulen, että se on syytä tallentaa sydämiimme, ettei tämä toistu.

Arvoisa puhemies! Pyysin puheenvuoroni oikeastaan tämmöiseksi finaali-, loppupuheenvuoroksi siltä osin, kun nyt puhumme tästä kulttuurin rahoituksesta. Itse näen, että silloin puhumme nimenomaan museosta, teatterista, musiikista, ehkä siinä rinnalla myöskin elokuvasta, tanssista ja niin edelleen. Ja kun on sivistysvaliokunnasta ja kulttuuripolitiikasta kysymys, niin minun lempiaiheeni on nähdä peruskoulu ja perusopetus vahvemmin sidoksissa kulttuuriin ja sivistykseen, ja se tapahtuu nimenomaan taide- ja taitoaineiden kautta. Silloin kun me resursoimme riittävästi museo-, teatteri- ja musiikkitoimintaa, niin se myöskin palvelee ja varisee ja tekee yhteistyötä peruskoulun ja nimenomaan lasten kanssa, koska näen, että tulevaisuuden eväät ja siivet lapset saavat taito-, taide- ja kulttuuriaineiden kautta. Ne kantavat, tietoainekset muuttuvat.

16.39 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen lakiesityksessä on monia erittäin hyviä ja kannatettavia asioita, kuten kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien lisääminen, kielellisten oikeuksien laajentaminen. Edustaja Maijala ihan perustellusti kiinnitti huomiota saamelaisten kielellisiin oikeuksiin, mutta kehitettävääkin on. Kun tässä hallituksen lakiesityksessä lähtökohtana on se, että ei annettaisi lisää resursseja, niin on vähän vaikea käytännössä kuvitella sitä, miten nämä kaikki hyvät tavoitteet ilman lisäresursseja oikeasti toteutuisivat.

Mitä tulee kielellisiin oikeuksiin, niin vihreä eduskuntaryhmä haluaa kiinnittää huomiota viittomakielisten oikeuksiin, joita tässä hallituksen esityksessä ei mielestämme ole riittävästi otettu huomioon. Lisäksi näissä kehitettävissä asioissa, joita toivottavasti sitten sivistysvaliokunta pohtii, on myöskin se, millä lailla kunnissa voitaisiin nykyistä paremmin hyödyntää taiteilijoiden, taiteen ammattilaisten osaamista uusilla toiminnan aloilla. Edustaja Gustafsson otti tässä esille perusopetuksen ja kulttuurin. Mielestäni esimerkiksi juuri tässä perusopetuksen ja kulttuurin, miten nyt sanoisi, yhteenliittämisessä taiteen ammattilaisten, taiteilijoiden roolin kasvattaminen nykyisestä voisi olla yksi hyvä mahdollisuus. [Jukka Gustafsson: Kyllä!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

16.40 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Palaan edustaja Gustafssonin alussa pitämään puheenvuoroon ja siihen sisältyneeseen purkaukseen perussuomalaisten tekemistä lausumaehdotuksista. Puheenvuoro oli kyllä sinänsä mielestäni sävyiltään hieman hämmästyttävä. Olen tottunut pitämään kollegaani asiapoliitikkona, mutta ehkä siinä hieman tunteet nousivat nyt pintaan. Varsin hämmästyttävää se oli varsinkin siinä mielessä, kun edustajan puheenvuorosta kävi selvästi ilmi, että esittämämme lausumat ovat sinänsä sisällöllisesti ilmeisen kannatettavia.

Arvoisa puhemies! Sinänsä on tietenkin aina kehitettävää eduskunnan toimintatavoissa. Jokainen edustaja voi omalta kohdaltaan miettiä, miten valiokuntatyöskentelyä tehdään, ja myös opposition välistä yhteistyötä on toki hyvä kehittää, mutta pitäisin kuitenkin asiaa tärkeämpänä kuin varsinaista menettelytapaa. Nämä lausumaehdotukset ovat nyt täällä eduskunnan käsittelyssä, ja niistä voimme äänestää nähdäkseni ensi viikolla. Eduskuntahan hyväksyi viime joulukuussa valtion tämän vuoden talousarvion. Nämä meidän lausumamme voidaan kuitenkin jo nyt hyväksyä täällä koskemaan tulevaisuutta. Mehän esitimme vaihtoehtobudjetissamme muun muassa kotiseutumuseoille 3 miljoonan euron määrärahaa. Sitä ei toki täällä eduskunnassa hyväksytty.

Hämmästelen hiukan myös edustaja Gustafssonin ensimmäisessä puheenvuorossaan tekemää huomautusta siitä, että perussuomalaisten vastalauseessaan käyttämät perustelut olisivat jollain väärällä tavalla muotoiltuja tai esitettyjä. En nyt oikein tiedä, mihin hän viittasi. Me olemme vastalauseessamme muun muassa todenneet, että pidämme maamme kansallisperinteen kunnioittamista ja ylläpitämistä erittäin tärkeänä. Sen lisäksi toteamme, että Suomen kansallista historiaa ja kulttuuriperinteitä vaaliva museotoiminta on lähellä sydäntämme, ja lisäksi haluamme varmistaa kotiseutumuseoiden rahoituksen riittävyyden sekä kannustaa museoita tallentamaan kokoelmissaan olevien esineiden tarinat ja laajentamaan historian dokumentoinnin ulottumaan nykypäiviin asti tuleville sukupolville. Eli minä en oikein nyt tiedä sitten, mikä tässä oli niin pöyristyttävää.

16.43 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Taas kerran kuuntelin tarkkaan, mitä perussuomalaiset sanoivat, ja vieläkö en kuullut sille yksinkertaiselle kysymykselle vastausta, että jos ja kun te esitätte mielestäni ihan hyvää pontta, että eduskunta edellyttää, että indeksileikkauksia kulttuurin valtionosuuksiin ei tehtäisi, mistä olemme samaa mieltä — sosiaalidemokraatit ovat esittäneet sitä myös ja vaihtoehtobudjetissään myös budjetoineet tähän, ja varmasti voimme sitä tukea, koska olemme itsekin sen kirjanneet omiin esityksiimme — niin miksi teillä ei ole siihen varattua resurssia sitten näissä vaihtoehdoissa. Se on ollut meidän kysymyksemme, ja kun me sitä kysymme ihan reilusti ja rehellisesti, että miksei sitä ole, niin vastausta emme siihen saa. Sen sijaan saamme jonkin verran syytelyjä sun muita, mikä on mielestäni aivan turhaa, ja roskakoppaan sellaiset. Kulttuuripoliittinen keskustelu on arvokasta, ja se, että me kaikki ymmärtäisimme sen merkityksen ja sen, miksi kannattaa sitä tukea, olisi nyt tärkeää.

Ja kyllä minä, puhemies, edelleen toivon sitä, kun tässä vaalikausi lähenee loppuaan emmekä valitettavasti tällä kaudella saaneet sitä VOS-uudistusta riittävine resursseineen eteenpäin, että nyt ennen vaaleja rehellisesti keskusteltaisiin, liikenisikö meillä nyt yhteistä tahtoa siihen, että me yhteisen hyvän nimissä voisimme tulevina vuosina rahoittaa kulttuuria enemmän kuin tänä päivänä juuri siinä merkityksessä, että me sitä kautta saisimme myös luovaa taloutta kukoistamaan, saisimme työllisyyttä, elinvoimaa eri maakuntiin, saisimme ihmisten henkistä hyvinvointia parannettua, lasten luovuutta, kaikkien ihmisten oi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 137/2018 vp

keutta kulttuuriin edistettyä. Väitän, että jos me yhteisesti sitoutuisimme siihen, että tätä rahoitusta voitaisiin lisätä tulevina vuosina vaikkapa ohjelmallisesti, niin tämä kansakunta voittaisi siinä paljon.

Tätä olen hakenut ainakin omilla puheenvuoroillani, ja mielestäni edustaja Gustafssonin kanssa olemme esittäneet ihan oikeutetun kysymyksen tästä vähän menettelytavallisemmasta kysymyksestä, että jos kerran ponsia halutaan, niin sitten pitää niissä omissa vaihtoehdoissa olla myös resurssit näille.

16.45 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! En halua jatkaa tällaista henkilökohtaista nokkapokkaa edustaja Savion kanssa, jota kuitenkin ihmisenä ja työtoverina arvostan, mutta oli mielestäni syytä läpivalaista nämä perussuomalaisten lausumat. Mitä tulee siihen, olenko asiapoliitikko vai en, voin todeta, että itseäni pidän sekä asia- että tunnepoliitikkona — asia- ja tunnepoliitikkona. [Pia Viitanen: Molemmat ovat tärkeitä!] Näin myöskin kansalaiset ovat monasti sanoneet. [Sami Savio: Ei tätä kukaan ole kyseenalaistanutkaan!]

16.46 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Nyt kun on kyse kuntien kulttuuri-toiminnan kehittämisestä, niin ensinnäkin kiitos edustaja Gustafssonille, että huomioitte saamelaisasiat, ja nytten kun asia tuli esille, niin hoksottimet tuli meille kaikille, että hetkinen, tähän jäi hoitelematta. Itseäni harmittaa se, että sivistysvaliokunnan varajäsenenä en ole ollut paikalla silloin, kun tästä asiasta olisi voinut olla keskustelemassa. Ehkä se on meille kaikille semmoisen heräämisen paikka, että emmekö me ole todellakaan tajunneet ottaa näitä saamelaisasioita huomioon tässä meidän hienossa Suomen moninaisessa kulttuurikokonaisuudessa. Ehkä meidän tosiaan, ja saamelaisten yleensäkin, pitäisi olla aktiivisempia, että saamelaisuus huomioidaan maamme monimuotoisissa kulttuurin kehittämisasioissa. Eli silloin kun on kyse tämmöisten eri lakiasioiden valmistelusta tai kuntapuolen asioista, tuodaan nämä asiat esille.

Todellakin myöskin meidän pitäisi miettiä, miten kuntien kulttuuripuolen strategioissa — tai mitä missäkin kunnassa laaditaan — otettaisiin huomioon meidän saamelaisasiat, sillä yhä enemmän ja enemmän asuu saamelaisia Helsingissä, näissä pääkaupunkiseudun kunnissa, Oulussa, Rovaniemellä. Kaikissa näissä on ihan merkittävät saamelaisryhmät olemassa. Näissä on useissa kielikoulutusta ja on kielipesiä olemassa — otettaisiin hienona tämmöisenä kokonaisuutena matkaan nämä asiat esille. Sehän, että tuodaan nämä esille, on meille kaikille hieno rikkaus, kun meillä on olemassa tämmöinen kulttuuri, jolloin me koko porukalla voisimme kunnioittaa saamelaisväestöä, ettei tulisi semmoinen mieli-kuva, että saamelaisia sorretaan. Yleensä ottaen kyse on tiedonpuutteesta, ja yrittäkäämme me täällä sitten viedä tätä tiedonpuuteasiaa eteenpäin niin, että ihmiset saisivat tietoa, mistä tässä kokonaisuudessa on kysymys.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 195/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.